

Koncentračné tábory

Gerhard Baumgartner

Nútené práce | „Cigánsky“ tábor Lackenbach | Geto v Lodži a vyhladzovací tábor Chelmno | Koncentračné tábory Auschwitz – Birkenau | Prenasledovanie na nemeckom okupovaných územiach

Počas pomerne krátkeho obdobia nasledujúceho po roku 1938, ktoré sa vyznačovalo rýchlo sa zhoršujúcimi životnými podmienkami, trpeli Rómovia v Nemeckej ríši, Nemeckom okupovaných územiach a sriateľných štátoch, kde ich deportovali, zadržovali a vraždili. Do roku 1945 asi štvrtina Rómov žijúcich pred vojnou v Európe stala obeťou národnosocialistickej perzekúcie.

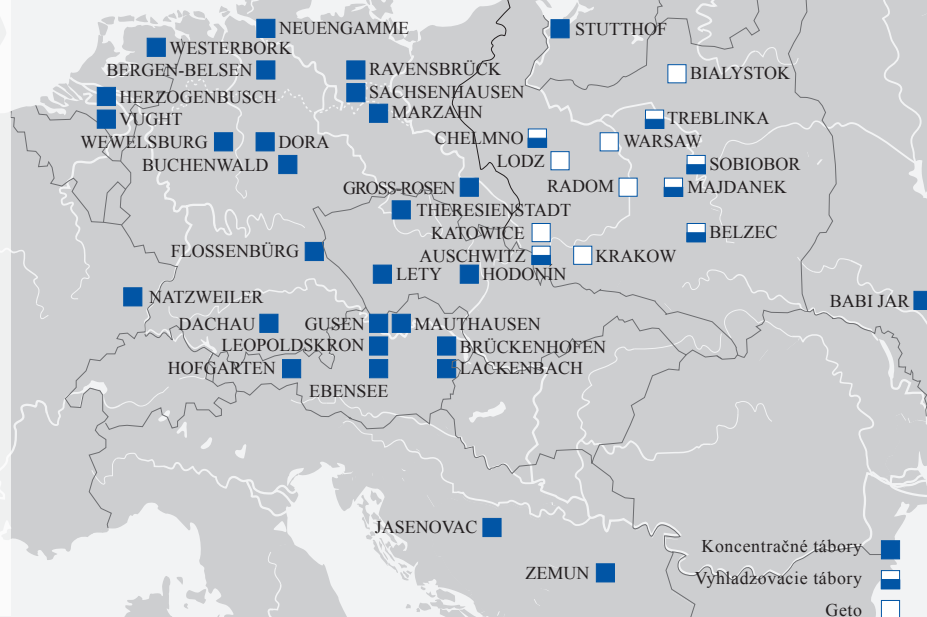
POČET OBETÍ

Počet rómskych obetí holokaustu je aj naďalej predmetom kontroverzie medzi historikmi a aktivistami v oblasti ochrany práv menšín. Predchádzajúce odhady, ktoré hovoria o 500 000 obetiach nacistického režimu, boli určite prehnane a doteraz neboli potvrdené vedeckým výskumom. Do dnešného dňa sú známe konkrétne historické fakty o približne 50 000 obetiach v rámci Tretej ríše a na Nemcami okupovanom území a o približne 50 000 ďalších obetiach v satelitných krajinách Nemeckej ríše. Keďže väčšina dostupných historických prameňov a archívneho materiálu je neúplná, celkový počet odhadovaných rómskych obetí je najmenej 250 000.

KONCENTRAČNÉ TÁBORY, VYHLADZOVACIE TÁBORY, GETÁ (1936 – 1945)

(na základe Vossen 1983, s. 87; Tcherenkov/Laederich 2004, s. 161)

III. 1

ÚVOD

Kruté prenasledovanie Rómov nemeckými nacistami a inými fašistami má svoje korene v troch významných prúdoch európskeho myslenia a politiky prvej polovice 20. storočia. Tradičné „proticigánske“ postoje, komplexná zmes sociálnych predsudkov, napríklad presvedčenie, že „Cigáni“ roznášajú nebezpečné choroby a kradnú deti, kedykoľvek majú príležitosť, boli

široko akceptované po celej Európe. Začiatkom 20. storočia boli tieto skombinované s agresívnou formou rasizmu, podľa ktorého bolo takzvané „sociálne správanie“ dedičnou stopou v niektorých populačných skupinách. Treťou a zásadnou črtou perzekučného mechanizmu, predstavenou nemeckými nacistami po ich nástupe k moci v roku 1933, bol systém tzv. „preventívneho boja s kriminalitou“, ktorý umožňoval orgánom zatýkať a väzniť kohokoľvek,

koho považovali za „potenciálne nebezpečného“ pre spoločnosť, aj keď predtým nespáchal nijaké zločiny či priestupky.

Nepriaznivá ekonomická situácia medzivojnových rokov v Európe navyše prispievala k rastúcim animozitám medzi rómskym a nerómskym obyvateľstvom mnohých krajín Európy. Obzvlášť v strednej a východnej Európe mnohí Rómovia žili buď ako kočovní umelci, alebo ako nádenníci v poľnohospodárstve.